

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ ТА ЄС

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Міжнародне та європейське право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Трудове право України та ЄС
Викладач (-і)	Кохан Наталія Василівна, доц., к.ю.н., доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права;
Контактний телефон викладача	Кохан Наталія Василівна (0342) 507822
Е-mail викладача	Кохан Наталія Василівна natalia.kohan@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, <i>розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри</i></p> <p>https://ktetap.pnu.edu.ua/informatsiia-shchodo-navchalnoho-protsesu-2/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є трудове право України та трудове право ЄС як галузь права та законодавства, а також практика реалізації відповідних норм різноманітними суб'єктами.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна частина. 2. Особлива частина. <p>Трудове право, регулює суспільні відносини, які виникають у сфері праці. Воно служить ефективною гарантією особі при захисті та реалізації її права на працю. Визначає підстави та порядок виникнення, зміну та припинення права особи на працю.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Кодекс Законів про Працю України, Закони України "Про зайнятість населення", "Про охорону праці", "Про відпустки", "Про оплату праці", "Про колективні договори і угоди", "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)", Європейська соціальна хартія(переглянута), Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, та ряд інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Застосування трудового законодавства в умовах економічної кризи є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства є адаптація трудового законодавства України до законодавства ЄС. Без кваліфікованих спеціалістів в галузі трудового права та знань кадрової роботи нам неможливо забезпечити міжнародні стандарти в сфері праці, гарантувати особі й забезпечити її право на працю на належному рівні. Підготовка юристів-кадровиків повинна стати одним з пріоритетних напрямів діяльності держави на сучасному етапі. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі трудового права України та ЄС на базі стійкої сформованої правової культури мислення.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	

Мета вивчення навчальної дисципліни «Трудове право України та ЄС» полягає в отриманні теоретичних знань у сфері правового регулювання трудових та тісно пов'язаних з ними відносин у порівнянні з ЄС (щодо зайнятості та працевлаштування, соціального партнерства, укладення трудового договору, робочого часу та часу відпочинку, відповідальності за порушення трудового законодавства, по нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю та трудових спорів) і формуванні у студентів практичних навичок застосування правових норм, що регламентують ці відносини.

Основними цілями вивчення дисципліни є сприяння набуттю студентами знань та розуміння змісту норм трудового законодавства України та ЄС, аналізувати й узагальнювати вивчений матеріал, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації особами права на працю, правильного застосування норм трудового законодавства України та ЄС.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність полягає у здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, загальноновизнаних принципів, національних і міжнародних правових інститутів та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного, логічного, критичного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність спілкуватися державною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність усвідомлювати рівні можливості та тендерні проблеми.

Фахові(предметні) компетентності:

- повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності в Україні та світі, розуміння їх правової природи;
- знання і розуміння основ права Європейського Союзу;
- знання і розуміння соціальної природи трудових відносин, специфіки їх правового регулювання за трудовим правом України, трудовим та соціальним правом Європейського Союзу;
- здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, які мають загальнодержавне чи міжнародне значення;
- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ, які мають міжнародне чи національне значення, а також застосування набутих знань у професійній діяльності;
- здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів в Україні та зарубіжних країнах, у діючих міжнародних правозахисних та правоохоронних інституціях відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації;
- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів національного та міжнародного права, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

- здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання на базі актів національного законодавства України, законодавства ЄС, європейських країн та основоположних принципів міжнародного права;
- проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (національних та іноземних);

- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми світового, континентального, державного, регіонального чи локального характеру;
- давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю та посиланням на відповідне внутрішнє законодавство, законодавство ЄС та/або інші міжнародні нормативно-правові акти;
- складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами, оперуючи при цьому законодавчими актами вітчизняного, європейського та міжнародного характеру;
- використовувати різноманітні інформаційні вітчизняні та іноземні джерела, зокрема, акти внутрішнього, європейського та міжнародного законодавства для повного та всебічного встановлення певних обставин;
- доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло як українською так і іноземною мовою;
- вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних, які забезпечать належну реалізацію особи як фахівця в сфері вітчизняного, європейського та/або міжнародного права;
- виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи, системи національного права окремих зарубіжних держав та системи права Європейського Союзу;
- демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права України, а також міжнародного та європейського права.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18
семінарські заняття / практичні / лабораторні	34
самостійна робота	38

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	081 Право	2	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Загальна частина

Поняття та джерела трудового права України та ЄС	-	2	3
Принципи трудового права України та ЄС	-	2	3
Трудові правовідносини в Україні та ЄС	2	2	3
Зайнятість та працевлаштування в Україні та ЄС	2	2	3
Соціальне партнерство в Україні та ЄС	2	2	3

Модуль II. Особлива частина

Трудовий договір в Україні та ЄС	2	4	3
Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку за законодавством України та ЄС	2	4	3
Правове регулювання оплати праці за законодавством України та ЄС	2	4	3
Дисципліна праці та дисциплінарна відповідальність за трудовим правом України та ЄС	2	2	2

Матеріальна відповідальність за трудовим правом України та ЄС	2	4	2
Правове регулювання охорони праці за законодавством України та ЄС	2	2	2
Правове регулювання трудових спорів за законодавством України та ЄС	-	2	4
Нагляд та контроль за додержанням законодавства про працю за законодавством України та ЄС	-	2	4
ЗАГ.:	18	34	38
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №2 від 10.10.2010р.(з змінами протокол №3 від 30.11.2022р), текст розміщений на сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННІОІ.pdf.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами <u>однієї письмової модульної контрольної роботи</u>. Робота виконується на 12 семінарському занятті та охоплює весь перший та теми «Трудовий договір в Україні та ЄС», «Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку за законодавством України та ЄС», «Правове регулювання оплати праці за законодавством України та ЄС» другого змістового модуля.</p> <p>На контрольну виносяться такі завдання: перше завдання передбачає визначення 2-ох понять і оцінюється у 4 бали. У другому завданні необхідно схематично або у вигляді таблиці зобразити ознаки чи види явища та оцінюється у 6 балів. Третє завдання тестове, передбачає два тести із загальної та особливої частин і оцінюється у 2 бали (по одному балу за кожне завдання). Четверте завдання описове, стосується особливої частини трудового права і оцінюється у 8 балів.</p> <p>Максимальний бал за контрольну становить 20.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</i> https://ktetap.pnu.edu.ua/denna-forma-5/</p>		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4. Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.		
Підсумковий	Підсумковий контроль – екзамен.		

контроль	Завдання на екзамен тестової форми. Екзамен проводиться з використанням системи дистанційного навчання університету. Екзаменаційні завдання охоплюють 50 тестових запитань (з одною правильною відповіддю) по 1 балу. Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.
----------	---

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для забезпечення самостійної роботи), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри* <https://ktetap.pnu.edu.ua/denna-forma-5/>; <https://ktetap.pnu.edu.ua/тематика-курсoвих-та-дипломних-робіт/>.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf> та Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності здобувачів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

Неформальна освіта

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти здійснюється одноосібним рішенням директора за умови, що назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадає загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС); співпадають компетентності та програмні результати навчання з дисципліни / дисциплін та результатів неформальної освіти або на підставі висновку експертної комісії кафедри.

8. Рекомендована література

1. Венедіктов С.В. Трудове право України. Підручник. Київ : «Видавництво Людмила», 2021. 216с.

2. Венедіктов В.С. Міжнародне та порівняльне трудове право: підручник. Київ: Діа, 2023. 260с.
  3. Гармонізація трудового законодавства України із законодавством Європейського Союзу : Монографія. Відпов.ред. Н.М. Хуторян. Київ : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. 304с.
  4. Іншин М.І. Трудове право України. Підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 600с.
  5. Кайда Н.Я. Проблеми адаптації трудового законодавства України до законодавства ЄС. Монографія. ЦУЛ, 2020. 360с.
  6. Право Європейського Союзу. Підручник. За заг. ред. Р. А. Петрова. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків: Право, 2019. 442 с.
  7. Рим О.М. Трудове право Європейського Союзу. Монографія. Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2020. 596с.
  8. Сироїд Т.Л. Основи права Європейського союзу. Підручник. Харків: Право, 2020. 590с.
  9. Трудове право України: підручник. За заг. ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 593с.
  10. Трудове право України. Підручник. За заг.ред. Ярошенко О.М. Харків, 2022. 376с.
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:
- Кохан Н. В. Трудове право України та ЄС: методичні вказівки для підготовки до семінарських(практичних) занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право, ОПП «Міжнародне та європейське право».
- Кохан Н. В. Трудове право України та ЄС: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право, ОПП «Міжнародне та європейське право».
- <https://ktetap.pnu.edu.ua/denna-forma-5/>

Викладач:

к.ю.н., доц. Наталія Кохан